

Zvýšení transparentnosti právnických osob v důsledku rekodifikace soukromého práva

Občanský zákoník

Zákon o statusu veřejné prospěšnosti

Zákon o veřejných rejstřících
právnických a fyzických osob

Účinnost zákonů k 1. 1. 2014

§ 120 NOZ

(1) Do veřejného rejstříku se o právnické osobě zapíše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právnickou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.

(2) Jiný právní předpis stanoví, jaké jsou veřejné rejstříky právnických osob, které právnické osoby se do nich zapisují a jak, nebo které další údaje se do nich o právnických osobách zapisují, a jak se z nich vymazávají, popřípadě zda je součástí veřejného rejstříku sbírka listin. Veřejné rejstříky právnických osob jsou přístupné každému; každý do nich může nahlížet a pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.

(3) Změní-li se zapsaná skutečnost, oznámí zapsaná osoba nebo ten, komu to ukládá zákon, změnu bez zbytečného odkladu tomu, kdo veřejný rejstřík vede, a ten tuto změnu do veřejného rejstříku bez zbytečného odkladu zapíše.

Člen voleného orgánu

§ 159

(1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.

(2) Člen voleného orgánu vykonává funkci osobně; to však nebrání tomu, aby člen zmocnil pro jednotlivý případ jiného člena téhož orgánu, aby za něho při jeho neúčasti hlasoval.

(3) Nenahradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

Veřejná prospěšnost v NOZ

§ 146

Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

Veřejná prospěšnost NOZ

§ 147

Veřejně prospěšná právnická osoba má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku, pokud splní podmínky stanovené jiným právním předpisem.

§ 148

Je-li ve veřejném rejstříku zapsán status veřejné prospěšnosti, vymaže jej ten, kdo veřejný rejstřík vede, pokud se právnická osoba statusu veřejné prospěšnosti vzdá, nebo pokud o jeho odnětí rozhodne soud. Výmazem z veřejného rejstříku status veřejné prospěšnosti zaniká.

§ 149

Soud o odnětí statusu veřejné prospěšnosti rozhodne na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že právnická osoba přestane splňovat podmínky pro jeho nabytí a nedostatek ani na výzvu soudu v přiměřené lhůtě neodstraní.

§ 150

Jen právnická osoba, jejíž status veřejné prospěšnosti je ve veřejném rejstříku zapsán, má právo uvést ve svém názvu, že je veřejně prospěšná.

Právnícká osoba v NOZ

§ 20

(1) Právnícká osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnícká osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.

(2) Právnícké osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny; ustanovení tohoto zákona se použijí jen tehdy, slučuje-li se to s právní povahou těchto osob.

Zákon o statusu veřejné prospěšnosti

§ 1

(1) Tento zákon upravuje podmínky, za kterých může veřejně prospěšná právnická osoba soukromého práva nabýt status veřejné prospěšnosti (dále jen „status“) a s ním spojené zvláštní výhody.

(2) Účelem zákona je podpořit zvýšení důvěry v právnické osoby, které vykonávají veřejně prospěšnou činnost, a zlepšení jejich postavení ve společnosti. Tím není dotčen zvláštní zájem státu na podpoře občanských organizací vytvářených z iniciativy občanů.

Veřejně prospěšný účel

- a) humanitární a rozvojové pomoci a spolupráce,
- b) charitativní činnosti,
- c) komunitního nebo lokálního rozvoje,
- d) odstraňování diskriminace založené na rozdílech rasy, etnika, pohlaví, náboženství, či jiné zákonem zakázané diskriminace,
- e) ochrany dětí a mládeže,
- f) ochrany kulturního dědictví a péče o ně,
- g) ochrany občanských a lidských práv,
- h) ochrany ohrožených nebo zraněných živočichů a jiných biologických druhů a péče o ně,

Veřejně prospěšný účel

- i) ochrany spotřebitele,
- j) ochrany zdraví a lékařské péče,
- k) ochrany životního prostředí,
- l) péče o kultivaci mezilidských vztahů,
- m) podpory nebo ochrany osob se zdravotním postižením a znevýhodněných osob,
- n) pomoc při přírodních a jiných katastrofách a podobných událostech,
- o) pomoci uprchlíkům,
- p) poskytování nadačních příspěvků na veřejně prospěšnou činnost,
- q) práce s dětmi a mládeží,
- r) provozování amatérského sportu a tělovýchovy,

Veřejně prospěšný účel

- s) rozvoje demokracie a posilování právního státu,
- t) sociálního, kulturního a hospodářského rozvoje,
- u) sociálních služeb,
- v) školství,
- w) úsilí směřující k odstranění chudoby,
- x) vědy, vývoje a výzkumu,
- y) vyznávání náboženské víry a poskytování duchovní pomoci,
- z) vzdělávání, školení a osvěty, nebo
- za) zdravotnictví.

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 6. září 2012 č. 645

k Analýze možností právní úpravy obchodního rejstříku v novém rejstříkovém zákoně

Vláda

I. **bere na vědomí** Analýzu možností právní úpravy obchodního rejstříku v novém rejstříkovém zákoně s návrhem řešení, uvedenou v části III materiálu č.j. 532/12, a to ve znění varianty II, uvedené v části 3/3. A této analýzy a modifikované na základě dohody Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva vnitra, podle které se budou spolky zapisovat do jednotného rejstříku právnických osob vedeného v gesci Ministerstva spravedlnosti a samotná agenda spolků bude ponechána Ministerstvu vnitra;

II. **Ukládá**

1. ministru spravedlnosti zpracovat ve spolupráci s ministrem vnitra a předložit vládě návrh zákona o veřejném rejstříku právnických osob, do něhož se zapisují též spolky, a to v souladu s novou právní úpravou spolkového práva, obsaženou v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,

2. ministru vnitra zpracovat ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a předložit vládě návrh zákona, který bude obsahovat úpravu působnosti Ministerstva vnitra ve vazbě na zákon podle bodu II/1 tohoto usnesení a úpravu působnosti a registrace organizací s mezinárodním prvkem (zákon č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem).

Rejstříkový zákon

- 1 platforma, několik rejstříků (obdoba dnešního stavu)
- Obchodní korporace,
 - Nadace a nadační fondy
 - Ústavy a obecně prospěšné společnosti
 - Společenství vlastníků jednotek
 - (Spolky)

Povinnost vedení sbírky listin

ARES

§ 7 „rejstříkového zákona“

- právní zakotvení dnešního stavu v návaznosti na základní registry
- „zrcadlo“ plátců daně

Děkuji Vám za pozornost

Kateřina Smolíková
Ministerstvo spravedlnosti
ksmolikova@msp.justice.cz